

LEOPOLDOV

2/2023

JE TO V
NAŠICH
RUKÁCH

3.B

Žiaci sa zlepšujú vo finančnej gramotnosti

Rozvoju finančnej gramotnosti sa v škole venujeme prierezovo celoročne, no v rámci Týždňa finančnej gramotnosti (27. – 31. 3.) sme so žiakmi realizovali množstvo aktivít, vďaka ktorým sa ľahšie zorientujú v pojmoch a reáliách súvisiacich s financiami.

Na I. stupni sme sa snažili deti previesť svetom peňazí, ukázať im dôležitosť rozumného hospodárenia s peniazmi a naučiť ich poznať skutočné hodnoty v živote. Žiaci prvého ročníka sa prostredníctvom Dráčika Euráčika oboznámili so vznikom peňazí, poznávali hodnotu mincí a bankoviek, rozprávali sa o potrebe a význame sporenia, zahrali sa na obchod a riešili úlohy o nákupoch. Druháci zase diskutovali o životných hodnotách a potrebách, zostavili si svoj rebriček hodnôt. Pracovali s webovou stránkou zlatka.in a riešili rôzne úlohy zamerané na poznávanie hodnoty peňazí, na sporenie a nakupovanie. V treťom ročníku sa žiaci venovali rozpočtu rodiny, rozobrali príjmy a výdavky v rodine, diskutovali o dôležitosti sporenia. Na výtvarnej výchove tvorili reliéf mince. Štvrtáci viedli rozhovor na tému reklamácia. Spoznali pravidlá, ako môžu výrobok reklamovať, hodnotili dobrý a zlý prístup obchodu k reklamovaniu výrobkov. V praktickej činnosti sa vybrali do obchodov v meste a porovnávali ceny potravín a iných výrobkov v jednotlivých predajniach, všímali si akciový tovar a zvažovali, čo sa oplatí kúpiť a čo nie.

Porozumieť svetu financií

nie je pre deti jednoduché a preto tejto téme venujeme náležitú pozornosť počas projektových dní a priebežne aj na jednotlivých vyučovacích hodinách. Na II. stupni patrí príprava žiakov na narábanie s peniazmi medzi základné kľúčové kompetencie. Vedeť žiakov k finančnej zodpovednosti, schopnosti kriticky rozmýšľať a pozeráť sa na peniaze z rôznych uhlov pohľadu.

Žiaci sa zážitkovou formou učili, čo sú to valuty a devízy, čo je to úver, úrok, aký je rozdiel medzi debetnou a kreditnou kartou, hrubou a čistou mzdou, oboznámili sa so sústavou bánk, s úlohou NBS a komerčných bánk, s niektorými bankovými produktami, pracovali

s kurzovými lístkami bánk, zaujala ich história platidiel, bezpečnostné znaky bankoviek, diskutovali o pozitívach a negatívach investovania do kryptomien, plánovali svoj osobný rozpočet – svoje príjmy a výdavky, zaoberali sa témou phishingu v súvislosti s bankovníctvom, ale aj internetbankingom. Zostavovali si rebríček hodnôt, zamýšľali sa nad potrebou pracovať i nad zodpovedným výberom budúceho povolania.

Zaujímavou témou bola oblasť ochrany spotrebiteľa – práva a povinnosti kupujúceho a predávajúceho, reklamácia tovarov a služieb. Diskutovali o výhodách a nevýhodách nakupovania v kamennom obchode a e-shope, spoznali príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Starší žiaci sa zabavili i pri poznávaní anglických frázo- peniazoch, ktoré bežne používajú Angličania, Austrálčania a Američania.

Učia sa na reálnych situáciách

V závere týždňa žiaci jednotlivých ročníkov v tímoch riešili aplikačnú úlohu z praxe – mali totiž pripraviť tipy na školské výlety a zároveň pripraviť rozpočet. Naplánovali trasu, časový harmonogram výletu, rozpočítali náklady na dopravu rôznymi druhmi dopravných prostriedkov. Na internete vyhľadávali trasy, miesta, múzeá, výstavy, kultúrne programy, atrakcie, ktoré by sa oplatilo navštíviť, rozpočítali náklady na vstupenky.

Piataci sa rozhodli objavovať históriu Slovenska, naplánovali výlet na hrad Devín a Oravský hrad. Odporučili by nám tiež navštíviť Liptov a Lúčanský vodopád v kúpeľnej obci Lúčky.

Šiestaci naplánovali výlet do ZOO Bratislava, Slovenskej národnej galérie a na hrad Devín, ďalším ich tipom bola prehliadka zámku v Bojniciach s návštevou bojnickej ZOO. Odporučili by nám i prehliadku Banskej Štiavnice, miestnej kalvárie a zaujímavým zážitkom by podľa nich isto bola aj prehliadka štôlne Bartolomej.

Podľa siedmakov by sa oplatilo navštíviť Baňu Cígel, ZOO v Bojniciach i Vojenské múzeum v neďalekých Piešťanoch v spojení s Parkom miniatúr v Podolí. Zaujímavá by bola návšteva vyhlídkového vrchu Strážov aj Laser Areny v Bratislave. Ponúkli rozpočet aj na dvojďňový výlet do Mýta pod Ďumbierom.

Pre ôsmakov by bolo atraktívne zabaviť sa a oddychnúť si v Akvaparku Podhájska, v Jump Arene v Bratislave, iní odporúčajú návštevu Tribečského múzea v Topoľčanoch.

Deviatci sa pri plánovaní „vybrali“ najďalej – ponúkli výlet do Prahy s ubytovaním, návštevou zaujímavých miest i kultúrnych podujatí. Museli sa popasovať i s kurzovým lístkom a cudzou menou. Uvažovali o možnosti cestovať autobusom, vlakom i letecky. Pri rozpočte nezabudli ani na možnosť využitia študentskej zľavy. Ako alternatívu ponúkli výlet do kontaktnej zoo Madonan v Bojniciach s možnosťou opekania a súťaženia na rambo dráhe.

Ako vidíte, zaujímavých tipov žiaci ponúkli neúrekom, teraz už zostáva len vybrať si niektorý z nich, našetriť peniažky a vybrať sa na výlet možno na konci školského roka alebo s rodinou počas blížiacich sa letných prázdnin.

Mgr. Ščasná, Mgr. Zacharová

**Druhostupniari v NR SR – možno
aj oni budú rozhodovať o financiách.**

Emil Skákala stál za slávou Ondreja Nepelu či Jozefa Sabovčika

Stretnutie so synom krasokorčuliara a kvetinára

Od roku 2014 nesie jeho meno jedna z nových leopoldovských ulíc. Generácia jeho súčasníkov vie, že náš rodák Emil Skákala bol úspešným krasokorčuliarskym trénerom, medzinárodným rozhodcom a neskôr úspešným riaditeľom Záhradníckych a rekreačných služieb mesta Bratislavy. Vďaka tomu bol napríklad aj pri založení známej výstavy kvetov Flóra. Mladší si na túto slávnú éru, keď vyhrával Nepela a Bratislava bola plná kvetov, logicky, už nemôžu pamätať. Aj preto si túto slávnú osobnosť pri príležitosti nedežitej storočnice pripomenieme.

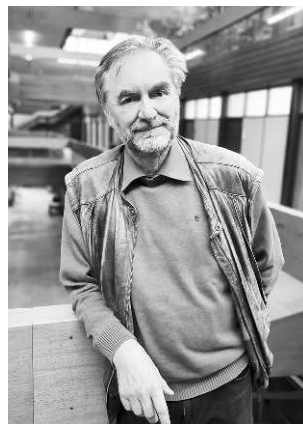
Emil Skákala sa narodil v Leopoldove pred viac ako sto rokmi. Bol ročník 1922, teda rovesník známeho leopoldovského maliara a scénografa Emila Pauloviča. Až po príchode do Bratislavy začal Emil Skákala úspešnú kariéru krasokorčuliara. Najskôr pretekal v kategórii jednotlivcov, neskôr v párovej jazde a napokon v tancoch na ľade. S ňou sa uplatnil aj ako rozhodca na európskych i svetových majstrovstvách.

Pôsobil ako predseda Krasokorčuliarskeho oddielu Slovana Bratislava (1949 – 1957), predseda Slovenského krasokorčuliarskeho zväzu (1952 – 1969) a predseda Československého krasokorčuliarskeho zväzu (1969 – 1981).

Od roku 1980 bol čestný člen Medzinárodnej krasokorčuliarskej únie. Incioval niekoľko krasokorčuliarskych súťaží. Hoci v súčasnosti je už pre každé významné krasokorčuliarske podujatie úplne prirodzená bohatá kvetinová výzdoba, málokto vie, že prvýkrát bol pri športovej súťaži plný kvetov práve zimný štadión v Bratislave, a to vďaka Emilovi Skákalovi. Mať v tom čase kyticu od Skákalu znamenalo to najlepšie, čo v tom čase existovalo.

Jeho syn si dnes naňho spomína ako na zaniateného pre svoju prácu, ale aj rodinu. *„Detstvo a môj otec, to boli soboty a nedele v záhradníctve. Chodil po parku a brával ma so sebou, aby sme mame nezavadzali pri víkendových prípravách obeda,“* spomína syn Emil Skákala mladší. *„Mal som možnosť vidieť veľa kvetov a veľa krásnych vecí a naučiť sa bicyklovať. Na bratislavskej Trnávke bolo najväčšie záhradníctvo v Československa. Tam sa vtedy dalo vybláznit. Nebol tam totiž taký dopravný ruch. Naučil som sa tam nielen bicyklovať, ale prvýkrát aj šoférovať. Otec mal tri túžby a priority. Bola to rodina, záhradníctvo a kvety a bolo to aj krasokorčuľovanie. Snažil sa tieto svoje radosti skíbiť a využívať jedno pre druhé a druhé pre tretie. Dnes sa možno nevie, že otec mladý tancoval s neskoršou Nepelovou trénerkou Hildou Múdrrou. Po skončení aktívnej činnosti sa venoval rozhodovaniu,“* spomína Emil Skákala ml. *„Otec sa snažil presadiť tanec na ľade, možno si niektorí spomínajú na manželov Protopopovcov. Uvádzali ich síce ako baletákov, ale bol to tanec nôh a boli krasokorčuliari. Veľmi držal palce Rodinovej so Zajcevom,“* hovorí. *„Keď otec šiel na majstrovstvá a vyberal čísla, vždy nám cez televíziu obrazovku zakýval. Mali sme dohodnutý taký pozdrav a vždy nás to veľmi potešilo,“* hovorí.

Emil Skákala bol absolvent Vysokej školy ekonomickej (dnes Ekonomická univerzita) v Bratislave nastúpil po absolútoriu do ZARES-u (Záhradnícke a rekreačné služby mesta Bratislava). Tam pracoval až pokým v roku 1982 neodišiel do dôchodku. Pripomeňme, že v roku 1952 sa Emil Skákala stal riaditeľom tohto podniku. V období jeho vedenia bola

Emil Skákala starší vedľa H. Múdrej a O. Nepelu.

Bratislava kvitnúcou oázou najmä na jar, keď na námestiach a v uliciach rozkvetli tulipány. Pamätníci vedia, že v roku 1972 dal vysadiť na Trnavskej ceste v Bratislave stotisíc tulipánov. Tie mu osobne darovali holandskí sadovníci. Skákala bol hlavným organizátorom medzinárodnej kvetinovej výstavy Flóra Bratislava. Dožil sa len 68 rokov. Zomrel 27. júla 1990 v Bratislave.

„Počas Flóry žil 24 hodín denne prácou. Bratislavskej Flóre predchádzala Flóra Olomouc. Striedali sa po rokoch. Ak sa dobre pamätám, tak prvou kvetinou bratislavskej Flóry bola gerbera,“ spomína. *„A my ako rodina sme sa stretávali s jeho priateľmi a snažili sme sa mu pomáhať. Mne osobne sa na Flóre vždy páčili strelície, orchidey, gerbery a tulipány,“* hovorí. Spomenul aj to, čo sa dialo s kvetmi, keď sa skončila Flóra. *„Kvety po Flóre sa museli preclíť, keďže výstavisko bol bezcolný priestor. Po jej skončení sa uchovávali a ak sa dalo, aj rozmnožovali pre potreby ZARES-u. V Karlovej Vsi sa pestovali kaktusy, a to bola pýcha podniku. Bola to záležitosť pána Mouchu, ktorý sa kaktusom celý život venoval,“* hovorí. Žiaľ, po tejto prevádzke dnes už nie je ani stopy, je tam nová výstavba. ZARES svojho času vyvážal tulipány do Holandska. Bol jediným podnikom miestneho hospodárstva, ktorý mal oprávnenie pre zahraničnú obchodnú činnosť. Kedysi dávno Gabo Zelenay vo svojom jednom fejtóne napísal, že keby niekto bol schopný predat Eskimákom ľad, tak by to bol Emil Skákala.

Emil Skákala mladší nejde v šľapajach svojho otca, venuje sa inému povolaniu a rovnako aj jeho vnuk. Nenájde ani rodinné stopy po Skákalovcoch v Leopoldove. *„Otec urobil pre Bratislavu veľmi veľa. Možno síce mal ambíciu nejako mi odovzdať svoje remeslo, ale keď otec končil so svojou prácou, ja som ešte študoval. Ale môžem sa pochváliť, že som mal možnosť realizovať mobilné protipovodňové hradenie pre Bratislavu. Takže aspoň niečo som mal možnosť pre Bratislavu urobiť,“* hovorí.

Martin Jurčo, foto autor a archív

Na Gucmanovej ulici vznikajú detské jasle

Cielom projektu Vytvorenie služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku v meste Leopoldov je vznik nového zariadenia poskytujúceho starostlivosť o deti vo veku do troch rokov. Nové jasle na Gucmanovej ulici budú poskytovať služby na podporu zosúladenia rodinného života a pracovného života obyvateľov a služieb pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa. Projekt zároveň rešpektuje podmienku kapacitného zabezpečenia tak, že v nových jaslách bude možné umiestniť 15 detí a v prípade, že budú zariadenie navštevovať aj deti do jedného roka, bude maximálna kapacita zariadenia 12 detí. Projekt podporil Európsky fond regionálneho rozvoja.

Jasle vznikajú vedľa mestského úradu v budove bývalého úverového družstva, ktorá bola neskôr využívaná ako rodinný dom. Pred výstavbou mestského úradu ho vedenie mesta získalo do svojho vlastníctva a začalo pripravovať architektonickú štúdiu, projektovú dokumentáciu a zapojilo sa do projektových výziev. Napokon v nich bolo úspešné a vďaka tomu sa uskutočňuje výstavba, rekonštrukcia a modernizácia objektu na zariadenie služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku. Jeho súčasťou sú aj opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy, ktorá je v pomerne zlom stavebno-technickom stave, no práce podľa vedenia mesta napredujú. Začalo sa s nimi v auguste minulého roka a ukončené majú byť v novembri tohto roka. Celkové oprávnené výdavky projektu sú určené vo výške 591 715 eur a výška nenávratného finančného príspevku je 562 129,25 eur.

Projekt vychádza z dlhodobého zámeru mesta Leopoldov a zo strategického dokumentu Komunitný plán sociálnych služieb Mesta Leopoldov, do ktorého sa pred časom aktívne zapojili sami obyvatelia mesta – takmer 49 % respondentov vyjadrilo potrebu posilniť sociálne služby zamerané na podporu rodín s deťmi. V starostlivosti o deti chýbalo práve zariadenie pre najmenšie deti. Keďže objekt nebol určený pre dnes navrhovanú funkciu

jaslí, projekt je postavený tak, aby dosiahol nový účel maximálne úspornými, ale účelnými zmenami.

Ako budú vyzeraf jasle?

Zastavaná plocha jaslí bude 235 metrov štvorcových. Na strane do dvora so záhradou a sadom bude umiestnená prekrytá terasa, ktorá rozšíri možnosti na využívanie objektu. Na prvom podlaží budovy budú umiestnené priestory pre deti – vstupný priestor, šatňa, umývárň s toaletami, jedáleň, kuchynka, herňa pre deti, spálňa pre deti a východ na prekrytú terasu. V podkrovných priestoroch budú situované priestory pre personál – denná miestnosť, priestor pre pracovné stoly, ktoré budú využívané na vybavovanie agendy jaslí, malý sklad, kotolňa, kúpeľňa). Všetky vstupy do budovy aj samotná budova sú riešené bezbariérovou – rampami. Parkovanie je vyriešené jedným krátkodobým parkovacím miestom pred objektom pri hlavnom vstupe na privezenie a odvoz dieťaťa. Dlhodobšie parkovanie je možné na druhej strane komunikácie. Objekt bude o rekonštrukcii energeticky efektívny a jeho energetická hospodárnosť bude na úrovni A1.

Záhrada je rozdelená do dvoch častí. Priestor pri budove bude určený pre aktivity detí a vzdialenejšia časť – stromový sad – budú môcť využívať deti, ale možno aj verejnosť, pretože je prístupná aj zo strany mestského úradu. V objekte dvora a záhrady jaslí vznikne okrem herných objektov a mobiliáru, ktoré sú súčasťou oprávnených výdavkov projektu, aj dostatok priestoru pre prírode blízke riešenie zelene výsadbou popínavých rastlín, trvaliek a drevín. Tieto prvky budú vysadené tak, aby vytvárali na budúcom dvore dostatok tieňa a útulného prostredia. Mesto v objekte jaslí vybuduje zelenú stenu a dažďový záhon s možnosťou vybudovania malého jazierka využívajúceho dažďovú vodu zo strechy. Všetky uvažované riešenia predstavujú zelené riešenia krajiny tvorby a napomáhajú opatreniam proti otepľovaniu.

Ziadosť o poskytnutie NFP s názvom *Vytvorenie služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku v meste Leopoldov* je v súlade so stratégiou IROP, PO 2 Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám a špecifickým cieľom 2.1.1. Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni.

(jh)

Ceny za odpad stlačíme len spoločne

Prednádávnom mesto do domácností distribuovalo materiál o nakladaní s odpadmi v meste v tomto roku. Poplatok na obyvateľa v tomto roku je 43,54 eura. Táto suma vznikla spočítaním nákladov na zber, prepravu a zneškodnenie komunálneho odpadu, kuchynského odpadu a odpadu zo zberného dvora. Keďže dnes sa podľa zákona cena za uloženie tony odpadu odvíja od miery jeho vytriedenia v konkrétnom meste alebo obci, do cenotvorby priamo vstupuje zodpovednosť obyvateľov mesta alebo obce pri triedení. Jednoducho povedané: čím budeme lepšie triediť, tým bude cena za uloženie jednej tony odpadu nižšia a zároveň vyprodukujeme menej odpadu, za ktorého likvidáciu budeme musieť platiť. A naopak: čím bude miera vytriedenia nižšia, tým bude likvidácia jednej tony drahšia a zároveň viac zaplatíme za množstvo odpadu.

Za slabšie separovanie platíme viac

V roku 2021 sme komunálny odpad triedili zodpovednejšie, dosiahli sme mieru vytriedenia 67,96 % a za uloženie tony komunálneho odpadu na skládke sme zaplatili 11 eur a drobného stavebného odpadu 8 eur. Za minulý rok sme v triedení dosiahli len 50,37 %, čo spôsobilo, že za uloženie jednej tony na skládke platíme až 15 eur. Nakladanie s odpadmi bude z roka na rok samo o sebe drahšie. Popri všeobecnom raste cien a inflácii, ktoré sami ovplyvniť nevieme, vieme ovplyvniť dosť podstatnú položku, ktorou je práve miera vytriedenia odpadu, z ktorého sa potom odvíja cena za jeho uloženie. Ak do nádob na komunálny odpad budeme vhadzovať skutočne len to, čo ďalej už nevieme separovať, budeme za jednu tonu uloženého odpadu platiť menej. Za cenu odpadu sme tak zodpovední sami. Minuloročná analýza komunálneho odpadu ukázala, že obyvatelia rodinných domov do nádob na komunálny odpad stále vkladajú bioodpad zo záhrad, v činžiakoch je zasa problém s tetrapakmi, rozložiteľným odpadom a pod.

Za separované odpady neplatíme

Zber, prevoz a uloženie komunálneho odpadu, bioodpadu a odpadu z mestskej zberne platí mesto zo svojho rozpočtu a poplatkov za odpady, ktoré stanovuje a vyberá mesto raz do roka. Zber papiera, skla a trojzber (kovy, plasty a tetrapaky) je v réžii výrobcov obalov prostredníctvom tzv. organizácie zodpovednosti výrobcov Natur-Pack a mesto ani občania zaň neplatia. Občania neplatia ani za zber šatstva, textil a obuvi. Aj preto je dôležité separanty tohto typu nedávať do komunálneho odpadu a nezatažovať komunálny odpad, za likvidáciu ktorého už platíme. Aby sme za odpad neplatili čoraz viac a troška intenzívnejšie chránili prostredie, v ktorom žijeme, mali by sme si zvyknúť na to, že do nádob na komunálny odpad patrí len to, čo sa inak už separovať nedá.

Čím skôr začneme, tým skôr ušetríme

A keď aj neušetríme, nebudeme náklady na zber odpadu ešte umelo navyšovať. Trojzber a zber papiera sa realizuje priamo pri domácnostiach prostredníctvom vriec alebo kontajnerov pri bytových domoch, kontajnery na ostatné separanty (sklo, elektroodpad, šatstvo, obuv, textil) sú umiestnené na viacerých miestach v meste. Od 1. januára budúceho roka vstúpi do platnosti zákonná úprava, podľa ktorej sa bude musieť odpad pred skládkovaním mechanicko-biologicky upraviť tak, aby boli biologické zložky z neho úplne oddelené. Tento proces bude od obcí a miest vyžadovať ďalšie financie, aj preto vedenie mesta plánuje novú koncepciu zberu odpadov, aby sa v čo najväčšej miere znížilo množstvo odpadu končiaceho na skládke.

J. Hladký

Beseda

MESTSKÁ KNIŽNICA LEOPOLDOV

s Michalom Slaničkom

Svojej prvej besedy sa naša knižnica v nových priestoroch dočkala vo štvrtok 4. mája. Do leopoldovskej knižnice zavítal šarmantný moderátor, redaktor, scenárista a spisovateľ Michal Slanička. Patrí medzi tých šťastlivcov, ktorým sa podarilo spojiť príjemné s užitočným a písanie kníh sa pre neho stalo koníčkom i relaxom zároveň. Je rodákom zo Žiliny, no jeho srdce si získala Bratislava, kde žije a pôsobí už niekoľko rokov.

Tak, ako sa rokmi menia ľudia, menila sa aj jeho tvorba. Medzi prvotiny patrili romány *Sex s ex* či *Kódex:Sex*, ktoré možno zaradiť do kategórie príjemných dovolenkových oddychoviek. Po nich nasledovala kniha *Na Vianoce mi nevolajte*, ktorá okrem pútavého príbehu o živote folkloristky Marušky ponúka čitateľovi aj niekoľko receptov a fotografií z rodinného stola autora. Neskôr prišiel na rad aj prvý historický román – *Prešporské srdce*. Jeho tvorba sa radikálne preorientovala a na jeho konte môžete nájsť aj dve kreatívne čítanky – *Pán Velikán a splnené sny pre chlapcov*, *Slečna Milerová a splnené sny pre dievčatá*. Práve tieto pútavé a bohato ilustrované čítanky boli v knižnici stredobodom záujmu v doobedňajších hodinách. Zavítali k nám žiaci 3. ročníka našej základnej školy v sprievode triednych pani učiteliek. Autor si pre nich pripravil rôzne úlohy, prácu s textom i milé ceny. Mnohé deti odchádzali okrem úsmevu na perách aj s čítankou, ktorú si mohli zakúpiť spolu s venovaním od samotného autora.

V poobedňajších hodinách sa do besedy mohli zapojiť obyvatelia mesta a široká verejnosť. Autor nám prezradil, že jeho srdcovou záležitosťou je jeho posledná kniha – *Pliaga*. Námet na napísanie tohto romantického príbehu zasadeného do obdobia, keď našu domovinu sužovala cholera, sa zrodil vďaka reportážam, ktoré nakrúcal v období pandémie COVID-19. A čo by sme na záver mohli prezradiť o Michalovi Slaničkovi? Jeho prostriedkom k tvorbe kníh je mobilný telefón – práve v ňom tvorí a píše svoje knihy. Je vášnivým cestovateľom a jeho obľúbeným spisovateľom je Dan Brown. Považuje sa za veľmi šťastného človeka, ktorý je vďačný za svoj život. Bolo mu dopriate robiť prácu, ktorú miluje, má úžasný vzťah s mamičkou, skvelých priateľov a hobby, ktorým teší nejedno čitateľské oko. Len málo ľudí by nechcelo využiť „čarovnú paličku“, ktorou by dokázali čokoľvek vo svojom živote okamžite zmeniť. Michal Slanička však patrí medzi nich. Na záver nám prezradil, že momentálne pracuje na svojom ďalšom historickom románe, ktorý sa bude volať *Predpeklie*. A aby som nezabudla, vyslúžili sme si aj pochvalu za to, akým architektonickým smerom sa naše mestečko uberá.

N. Masárová

DROBNOSTI Z MESTA

Knižnica má online katalóg. O jeho príprave nás už minulý rok informovala pracovníčka knižnice Naďa Masárová. Knižnica online katalóg spustila v marci a nájdete ho na internetovej stránke mesta, resp. na odkaze <https://leopoldov.dawinci.sk/>. Do katalógu je možné vstúpiť len prostredníctvom nového knižničného preukazu, ktorý knižnica vydá aj čitateľom, ktorí už sú v knižnici zaregistrovaní. Ak teda chcete online katalóg využívať, musíte si

do knižnice prísť vyzdvihnúť nový knižničný preukaz. Výpožičná doba titulov zostáva nezmenená podľa knižničného poriadku – 60 dní. Po jej nedodržaní nasleduje prvá upomienka – 2 € za každú knihu a druhá upomienka – 4 € za knihu.

Mestský úrad s novou adresou. Mesto Leopoldov oznamuje obyvateľom a organizáciám zmenu adresy sídla mestského úradu. Zmenu si vynútilo presťahovanie úradu do novej budovy. Pôvodná Hlohovská cesta 104/2 teda už neplatí, Mesto Leopoldov ako právnická osoba má novú adresu Hlohovská cesta 1818/2A, 920 41 Leopoldov.

Darcovia krvi nesklamali. Ďalší ročník Leopoldovskej kvapky krvi sa uskutočnil 22. marca v klubovni mestskej knižnice. Darcov od šlachetného úmyslu neodradilo ani to, že pre zvýšenú chorobnosť sa museli vopred na odber prihlásiť. Počas doobedia prišlo podujatie aktívne podporiť 23 darcov a do klubovne ich prišla pozdraviť aj primátorka mesta T. Kavuliaková. Mesto pravidelne organizuje mesto v spolupráci s Národnou transfúznou stanicou a veríme, že darcovia podujatie podporia aj v stredu 22. novembra.

Deň učiteľov. Profesia učiteľov patrí k tým profesiám, ktoré už dlho strácajú na popularite. Pri príležitosti Dňa učiteľov sa na konci marca stretli aktuálni učители a učители dôchodcovia na posedení, na ktorom ich pozdravila primátorka mesta a pri príležitosti ich sviatku im odovzdala drobnú pozornosť. Učiteľky z materskej školy sa stretli v penzióne Nina a pedagogický zbor základnej školy v červeníckej reštaurácii U Mihálikovej. Okolo 110 učiteľov sa tak okrem iného rozprávalo o školstve v minulosti a dnes i jeho perspektívach.

Stromy života zdobili aj deti. Ešte pred veľkonočnými sviatkami si mohli

obyvatelia v rámci tzv. veľkonočných dielní pripraviť na stretnutí, ktoré sa uskutočnilo 23. marca v klubovni v mestskej knižnici, veľkonočné ozdoby do svojich príbytkov. Na úspešnom podujatí sa zúčastnili deti, mamičky a babičky. Mesto zabezpečilo rôznorodý materiál a absolventi si počas 3-hodinového kurzu mohli sami pripraviť výrobky. Obyvateľov mesta počas veľkonočných sviatkov potešila výzdoba námestia. Pripravili ju leopoldovské mamičky a babičky 29. marca. Rôznymi technikami zdobené vajíčka umiestnili na mladé stromy v parku, aby počas sviatkov potešili oko okoloidúcich. Túto milú a rozvíjajúcu sa tradíciu podporilo aj mesto figúrkami rôznofarebných veľkonočných zajačikov, ktoré vyrobili manželia Buckovci a vymalovali ich žiaci základnej školy.

Mestečany stavali máj. Tohtoročné stavanie mája sa uskutočnilo za aktívnej spolupráce všetkých leopoldovských generácií. Obyvateľom na potechu prišli máj postaviť členovia klubu slovenského folklóru Mestečko, ktorí do svojho pásma *Stavame my máje* v posledných aprílový deň zapojili aj našich predškolákov z materskej školy. Samotnú májku v parku sv. Ignáca vztýčili dobrovoľní hasiči v spolupráci s pracovníkmi firmy Brodek a spol.

TAVOS ponúka napúšťanie bazénov. Trnavská vodárenská spoločnosť ponúka majiteľom bazénov možnosť dovozu pitnej vody na napúšťanie bazénov cisternou. Dôvodom na takúto ponuku je skutočnosť, že pri dovoze vody cisternou zákazníci nezatažujú nárazovo vodovodnú sieť vysokým odberom vody, čo je nielen časovo náročné, ale dlhotrvajúci veľký odber vody môže spôsobiť v potrubí verejného vodovodu uvoľnenie inkrustov a zákal. V prípade, že občania chcú svoje bazény napúšťať z verejného vodovodu ako doteraz, aby ich napúšťali pomaly a počas nočných hodín, aby nárazový odber nespôsobil zníženie tlaku v potrubí, prípadne prerušenie dodávky vody z verejného vodovodu. Ak by ste mali záujem o dovoz vody do bazénov, kontaktujte spoločnosť e-mailom na adrese doprava@tavos.sk.

(jh)

S rodným mestečkom ju roky spájali náš časopis

Aj keď dlhé roky bývala v Topolčanoch, s rodným Leopoldovom, alebo ako ona hovorila Mestečkom, ju spájalo silné puto. Narodila sa tu, žila tu celá jej rodina a s rodným regiónom ju spájali informácie z nášho časopisu. Hovoríme o Elene Hercegovovej, ktorú sme navštívili v čase, keď oslavovala deväťdesiatku. Žiaľ, neúprosný čas zasiahol a jej pozemská púť sa uzavrela. No do posledných dní života si uchovávala spomienku na rodný región.

Elena Hercegová sa narodila v Leopoldove a jej prácou sa stala oblasť telekomunikácií. Aj preto sa neskôr presťahovala, keďže nasledovala manžela, ktorý rovnako pracoval v tejto oblasti. „Manžel chodil z Leopoldova do Nitry do práce. V roku 1958 bol vplyvom reorganizácií bol preložený do Topolčian, kde sa zriadil nový telekomunikačný obvod. Dovtedy v Topolčanoch mali telekomunikácie len troch zamestnancov. V roku 1960 sa utvorila Okresná správa spojov a spojila sa s poštou. Vtedy aj okresy Partizánske aj Bánovce nad Bebravou začlenili pod veľký okres Topolčany. V čase, keď som tam z Leopoldova odchádzala, bolo nás spolu 56 zamestnancov,“ spomínala E. Hercegová na obdobie konca 50. rokov, keď z Leopoldova odchádzala. V Topolčanoch pracovala najmä ako manipulantka rozhlasu po drôte. Bol to na tú dobu veľký vynález a fungoval podobne ako dnes káblová televízia. Zapli ste reproduktor do konektora v stene a celý deň ste mohli počúvať stanicu Bratislava. V častiach dňa sa pripájali príslušný región a zneli lokálne správy. Takúto prevádzku zažila Elena Hercegová v Topolčanoch napríklad aj v čase augustových dní 1968.

„Na rozhlase po drôte som začala robiť ešte v Leopoldove. Pracovala som v kine v pokladni a už vtedy som začala pracovať ako manipulantka. Ja s pani Winklerovou sme v období rokov 1956 – 57 robili na rozhlase po drôte, ktorý mal sídlo na pošte.

Brat tu bol vtedy mechanikom a vravel mi, ako sa kopali siete po celom mestečku. Lokalita Kopanice sa už nestihla skáblovať. V Leopoldove k nám chodili obyvatelia najčastejšie vtedy, keď prišli nahlásiť poruchu alebo si zriadiť stanicu rozhlasu po drôte. Takže som presne vedela, kto v konkrétnom dome býva,“ spomínala E. Hercegová v roku 2019. V encyklopédii sa dozvedáme, že rozhlas po drôte sa na Slovensku začal budovať od roku 1955 a najúspešnejšie obdobie zažíval ešte aj v 80. rokoch. Jednoduchá skrinka bola zložená z reproduktora a regulátora hlasitosti. Nebolo treba ani pripojenie na elektrickú sieť. Výhodou bol čistý príjem bez rušivých vplyvov.

V mladosti pred leopoldovským kinom

„Napokon sme sa presťahovali do Topoľčan, manžel mi tam držal miesto. Od roku 1958 do roka 1985 som pracovala na rozhlasu po drôte. Drôták sme tomu hovorili. Pokryli sme všetky mestá. V Topoľčanoch sme mali zosilňovač a týmto rozhlasom po drôte sme obsiahli všetky väčšie mestá – Nitra, Topoľčany, Bánovce, Handlová, Partizánske a Prievidza. Podobne to bolo v Leopoldove. Manžel odišiel v roku 1981 pracovať do Partizánskeho a zomrel v roku 1984, spomínala pani Elena. „V Leopoldove som bola aj v cirkevnom spevokole, podobne aj v Topoľčanoch som pätnásť rokov navštevovala chrámový spevokol. Bol u nás

aj klub dôchodcov, kde som spievala do mojich 83 rokov. Napokon som ako onkologická pacientka skončila, aj keď ma to veľmi bavilo. Dve volebné obdobia som bola poslankyňou za Zväz žien a aj za miestny odbor ČSČK a pracovala som aj v komisiách. Napríklad som sa starala o zeleň na jednom z topoľčianskych sídlisk. Chodili sme traja poslanci po bytoch a presviedčali obyvateľov, aby nám pomohli s vysádzaním zelene, ktorú sme dostali. Celé naše sídlisko sme takto zazelenili. Preto je to dodnes také krásne,“ hovorila o Topoľčanoch, ale stále bola v kontakte aj s Leopoldovom.

„Narodila som sa tam nielen ja, ale aj syn a dcéra. Bolo to na Hurbanovej ulici, hneď prvý dom vľavo. Mnohí Leopoldovčania si isto pamätajú, že tam bolo aj Potravné družstvo. Vedľa nás bol pekár Kondel. Dodnes sme v kontakte s terajšími obyvateľmi toho domu. Ja a takmer všetci moji súrodenci sme sa narodili v jednom dome, v jednej izbe na dnešnej Strečanskej ulici. Som najstaršia zo siedmich detí rovnako ako aj môj brat sme mali napísané, že sme sa narodili vo Verešvári. Vlastne kto sa narodil na dnešnej Strečanskej ulici, už sa narodil vo Verešvári. Ďalší dvaja bratia sa potom narodili už v Mestečku a ostatní v Leopoldove. Môj otec bol železničiar-posunovač, ale bol vyučený obuvník. Takže robil aj doma a mal aj roličku, takže sme si všetko dochovali. Aj preto sme sa mali cez vojnu relatívne dobre. Mam spracovaný aj rodokmeň našej rodiny.“

Martin Jurčo, foto autor a archív EH
(pokračovanie nabudúce)

Deň Zeme nie je len sviatok v kalendári

Modrá či zelená planéta už dlhšie poskytuje ľuďom dostatok varovných signálov na ich škodlivú činnosť pre existenciu života na nej. Pri príležitosti Dňa Zeme, ktorý si pripomíname 22. apríla, každoročne základná škola a mesto pripravujú viaceré podujatia, ktoré by mali ľudí naučiť vnímať hrozby svojej činnosti pre svoje okolie a viac šetriť či obnovovať prírodné zdroje. Jedným z tradičných podujatí je aj výtvarno-fotografická súťaž, ktorú pripravuje základná škola. Aj tento rok mesto v klubovni mestskej knižnice v dňoch

17. až 28. apríla vystavovalo niektoré práce z produkcie detí základnej školy. Boli to technické a výtvarné práce zamerané na prezentáciu aktuálnych ekologických tém, i estetické a praktické návody na znovuvyužitie prírodných materiálov, ktorým možno vdýchnuť nový život. Po ukončení vyhodnotí súťaže primátorka autorky a autorov najkrajších alebo najzaujímavejších prác do priestorov mestského úradu a klubovne a 28. apríla im odovzdala ceny v podobe kreatívnych balíčkov:

1. stupeň

Je to v našich rukách – kolektívna práca, III.B
Každý deň je Deň Zeme – kolektívna práca, II.B
Oslava – Deň Zeme – Oliver Vatrál, Lukáš Mokrý,
Stanislav Watzka, I.B

2. stupeň

Save Our Planet – Romy Opat, VIII.B
Modré medúzy – Lýdia Šándorová a Lucia Pinčárová, IX.B
Zem hrá hudbu pre tých, ktorí počúvajú – Viktória Gabrhelová, VIII.A

Vo fotografickej súťaži primátorka odovzdala ceny za tieto práce:

Husky v prírode – Nela Blašková, V.B
Včielka na kvete – Karin Križovenská, VIII.B
Šiška na strome – Karin Križovenská, VIII.B

Deň Zeme v Novom parku

Zem je to, čo máme všetci spoločné. Pod týmto názvom mesto spolu s dobrovoľníkmi pripravili v Novom parku 22. apríla podujatie, ktoré malo starším i mladším ukázať rôzne možnosti využívania odpadových surovín alebo šetrenia prírodných zdrojov. Asi 80 detí a dospelí mali možnosť vyrobiť si z tetrapakov a hliny rôzne dekorácie a praktické predmety ako misky, ale aj presadiť si rajčinové priesady, zahrať si odpadové človeče alebo sa zúčastniť na spoločnej kresbe na obrovskom papierovom plátne. Pomocnú ruku priložili aj členky OZ Šanec a tematicky prjermné popoludnie doplnilo zaujímavé predstavenie Divadla na hojdačke alebo čítanie rozprávok pre najmenšie deti. Keďže v Leopoldove hlavne obyvatelia rodinných domov vyrábajú svoj záhradný kompost, pracovníci Živej záhrady zasa hlavne pre dospelých pripravili pútavú prednášku o pôdnom živote a komposte.

J. Hladký

Leopoldovská základná škola ponúka široké spektrum rôznorodých činností a aktivít od samotnej výchovno-vzdelávacej činnosti až po napĺňanie voľného času žiakov. Ponúkame vám pestrú paletu práce v našej základnej škole.

Pestrý život v ŠKD

Deti z našej základnej školy majú možnosť využívať čas po vyučovaní v Školskom klube detí. Spoločne sa tu priučajú zásadám správneho stolovania, ktoré realizujeme v školskej jedálni, pripravujú sa na vyučovanie – vypracúvajú si domáce úlohy a prváci si precvičujú a utvrdzujú učivo, ktoré sa naučili počas vyučovania. Aby popoludnie nebolo len o povinnostiach, pani vychovávateľky denne pripravujú pre deti pestrý program a aktivity. Spomenieme aspoň tie najväčšie projekty, ktoré sa v ŠKD realizovali:

Pozdrav stokrát inak – prejav priateľstva, zdvorilosti a úcty. *Predvianočné posedenie* – s príchodom Vianoc sme vyrábali drobné darčeky, navodili sme si sviatočnú atmosféru a rozprávali sme sa o vianočných tradíciách. *ŠKD má SUPERSTAR* – deti si vyskúšali úlohu moderátorov, ale i súťažiach. Samozrejme, nechýbala ani žiacka porota. *Kto je môj kamarát* – v rámci upevňovania priateľstva a medziľudských vzťahov si školská psychologička pripravila pre deti aktivity súvisiace s touto témou. *Karnevalové popoludnie* – keďže sa neuskutočnil celoškolský karneval, ale deti ho absolvovali len v rámci tried, tak sme si tento deň predĺžili v maskách aj v ŠKD. Deti sa spoločne zabavili a na záver si pozreli rozprávku. *Vitaj Olaf* – hoci nám Pani Zima nedopriala snehovou nádielku, tak sme si práce so zimnou tematikou vyrobili z papiera. *Knížka, moja kamarátka* – naším cieľom pri čítaní rozprávok a iných textov je to, aby sa deti naučili čítať s porozumením. Počas návštevy mestskej knižnice a besedy s pani knihovničkou sa deti zoznámili s ponukou mestskej knižnice, novými titulmi kníh a naučili sa, ako si môžu požičovať knihy z knižnice. Hoci čas letí a ani sa nenazdáme a bude koniec školského roka, dovtedy však s deťmi absolvujeme ešte rôzne zaujímavé aktivity.

Učiť sa rešpektu a tolerancii

Školská psychologička každoročne pripravuje pre žiakov aktivity zamerané na prevenciu

rôznych sociálnopatologických javov. S prváčikmi sme zrealizovali dlhodobý program *Hravý nástup do školy*. Počas neho si mohli žiaci hravou formou rozvíjať grafomotorické zručnosti, sluchové, zrakové vnímanie, pravo-ľavú orientáciu, zabaviť a zahrať sa spolu. Cieľom programu je zlepšenie zručností žiakov a ulahčenie adaptácie na školu.

Pre žiakov siedmeho ročníka každoročne pripravujeme v spolupráci s vyučujúcimi občianskej náuky, geografie a angličtiny projektový deň *Toleruj odlišnosti*. Počas tohto dňa sme sa venovali téme rasovej znášanlivosti, téme ľudských práv, migrácie a tolerancie.

Pre žiakov deviatego ročníka sme v spolupráci s neziskovou organizáciou Post Bellum pripravili zážitkový workshop s názvom *Rozhodovanie*. Workshop prepája historické témy – napr. Československo v 30. rokoch 20. storočia s prevenciou extrémizmu a podporou tolerancie. Žiaci sa prostredníctvom reálnych príbehov oboznámili so situáciou ľudí, ktorí toto obdobie prežili, venovali sa témam nútenej migrácie, rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu.

V decembri 2022 sa naša škola stala úspešným žiadateľom v rámci výzvy *Zdravie a bezpečnosť v školách*, ktorú vypísalo ministerstvo školstva. Na základe tejto výzvy škola získala finančné prostriedky na zakúpenie pomôcok a materiálov na realizáciu projektu. Školská psychologička prihlásila do výzvy projekt *Povedzme kyberšikane nie!*. Do projektu, ktorý sa v škole uskutočňoval od januára do marca 2023, sa zapojili v triedy 3. až 9. ročníka. V každej triede sa uskutočnili štyri vyučovacie hodiny pod vedením školskej psychologičky. Na hodinách sa žiaci venovali téme kyberšikany, naučili sa spoznávať znaky šikany a kyberšikany, ale aj to, ako obeti pomôcť a kde hľadať pomoc. Žiaci sa oboznámili aj s inými témami súvisiacimi s internetovou bezpečnosťou a hrozbami na internete. Spoznávali pojmy phishing, pharming, spam, hoax, trójsky kôň, ransomware. Spoločne hľadali spôsoby ochrany na internete, venovali sa téme bezpečných hesiel, správaniu vo virtuálnom priestore. Vlastnoručne si vyrobili odznak stop šikane, stop kyberšikane, podpora rešpektu a tolerancie. V triedach 3. až 5. ročníka si zasa vyrobili plagát venovaný kyberšikane, v 6. až 9. ročníku plagát venovaný netikete a napokon sme tieto plagáty s pozitívnym posolstvom pre všetkých vystavili v triedach a v spoločných priestoroch školy.

Prvostupniari sa vrátili aj k plávaniu

Malí milovníci literatúry si zmerali svoju šikovnosť v prednese poézie a prózy v školskom kole recitačnej súťaže *Hollého pamätník*. Spomedzi 17 súťažiacich na 1. stupni porota vybrala Maxa Chatnucha, ktorý našu školu pôjde reprezentovať do okresného kola súťaže.

Tradičný školský karneval sme nahradili *zábavným karnevalovým vyučovaním*. Triedy prvého stupňa sa zaplnili deťmi v rôznorodých karnevalových maskách. Okrem plnenia zaujímavých úloh a súťaží sme si pripomenuli tradície a zvyky fašiangového obdobia. Taje vesmíru spoznali aj naši štvrtáci na svetovej výstave

Cosmos Discovery v brati-slavskej Inchebe. Žiaci si prezreli stovky exponátov mapujúcich vývoj pilo-tovaných vesmírnych letov od historického začiatku až k súčasným plánovaným misiám. V interaktívnom Cosmoscampe, ktorý je súčasťou výstavy, si vyskúšali zaujímavé 3D technológie.

Brány školy sme otvorili pre budúcich žiakov našej školy a ich rodičov 29. marca. Prišli si pozrieť školské priestory, v ktorých budú tráviť najbližších 9 školských rokov. Návštevníkov sprevádzali po škole prvostupniarske pani učiteľky a žiaci 7. až 9. ročníka. Návštevníci svoje dojmy zaznamenali do školskej kroniky. Po dlhšom čase, keď aktivity obmedzoval koronavírus, sa tretiaci od 14. februára každý utorok zúčastňovali na plaveckom výcviku v Piešťanoch. Milé pani trénerky sa príkladne venovali našim tretiakom, aby zvládli základy a správnu techniku rôznych plaveckých štýlov – znak, prsia, kraul. Rozdelení boli do dvoch skupín: dievčatá a chlapci. Začínali vždy rozcvičkou pri bazéne a na začiatku hodiny nacvičovali správne dýchanie. Niektorí žiaci čoskoro zvládali plávať aj bez pomocnej dosky či pásu. Najviac sa deťom páčili skoky do vody. Absolvovaním plaveckého kurzu sa zvýši počet plavcov na našej škole a žiaci nadobudnú istotu pri aktivitách vo vode.

Spev a hudba sa v rámci súťaže *Putujeme za ľudovou piesňou* rozliehala po škole dňa 12. apríla. Súťažilo sa v 3 kategóriách. V kategórii 1. – 3. ročníka súťažilo najviac súťažiacich. Napriek štvorročnej prestávke v speváckych súťažiach môžeme konštatovať, že v našich radoch vyrastajú šikovní speváci. Školu na okresnom kole v Hlohovci budú reprezentovať Kevin Repaský z 1. A a Aesha Mirza z 8. B.

Druhostupniari zbierajú ceny v súťažiach

Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde, kto nemá kožušok, zima mu bude... slová tejto piesne pozná každý – v podaní žiakov ZŠ si ju mohli vypočuť aj Leopoldovčania. Naši siedmci v rámci *projektového dňa Fašiangy*, Turíce zinscenovali fašiangový sprievod v tradičných maskách a nacvičili pásmo tradičných vinšov. Vybrali sa i ulicami mesta, aby zavinšovali pani primátorke, zamestnancom mestského úradu i obyvateľom mesta. Podarilo sa im vytvoriť neopakovateľnú atmosféru, za ktorú boli ocenení potleskom, sladkosťami a pochvalami od Leopoldovčanov. Usmiati diváci si s našimi siedmakmi zaspievali a veruže aj zatancovali.

Lásku k umeniu treba rozvíjať od detstva, preto sme radi dopriali našim piatakom a šiestakom kultúrny zážitok – vybrali sa do Slovenského národného divadla v Bratislave, aby si mohli pozrieť operu *Čerta a Káča*. Prestavenie bolo pútavo spracované. Bola v ňom zakomponovaná aj akrobacia na stuhách, kruhu či parkour, čo robilo predstavenie atraktívnejším.

Šaliansky Matko je známa prehliadka v umeleckom prednese. Naši mladí recitátori si zmerali svoje schopnosti v umeleckom prednese povestí. Natália Bajzíková sa stala víťazkou školského kola a úspešne reprezentovala školu i v okresnom kole, v silnej konkurencii obstála a získala 3. miesto.

Dôkazom toho, že máme v škole šikovnú športovkyňu je fakt, že družstvo dievčat našej školy sa zúčastnilo na *majstrovstvách okresu vo vybjanej žiačok* v Hlohovci, postúpilo do finále majstrovstiev a stalo sa víťazom vo svojej skupine. Vo finále odohrali dievčatá veľmi vyrovnané zápasy a napokon skončili na krásnom 3. mieste.

Nezabudnuteľným zážitkom bude pre našich deviatakov *lyžiarsky výcvik*. V krásnom prostredí lyžiarskeho strediska na Hronci sa niektorí z nich po prvýkrát postavili na lyže a pod vedením skúsených inštruktorov si osvojovali základy lyžovania, ostatní zdokonaľovali svoje lyžiarske schopnosti. Vďaka bohatej snehovej nádielke si užili pravú zimnú lyžovačku.

Rozvíjať kritické myslenie v oblasti výtvarného umenia a architektúry je cieľom projektu *Deti a architektúra*, ktorému sa venujeme v samostatnom článku.

V škole máme aj víťazov krajskej súťaže

Aj v tomto školskom roku sa naša škola zapojila do celoslovenskej vedomostnej súťaže EXPERT – geniality show. Piataci a šiestaci preukazovali svoje vedomosti v dvoch témach – Ako funguje svet, Päť jazykov kultúry a žiaci 7. až 9. ročníka v dvoch témach, ktoré si vybrali zo šiestich ponúkaných: Od Dunaja k Tatrám, Mozgolamy, Svetobežník, Tajomstvá prírody, Do you speak English? a novou témou boli Góly, body sekundy. Na súťaži sa zúčastnilo 14 žiakov, najúspešnejší riešiteľ Patrik Richter sa stal TOP EXPERTOM a umiestnil sa v téme Svetobežník na 5. mieste. Ďalšími úspešnými riešiteľmi boli Romy Opat, Filip Harsányi a Samuel Repka.

Po úspešnom absolvovaní domáceho a školského kola matematickej olympiády v kategórii Z5 a Z9 sa žiaci 5. A triedy Samuel Králič, Matúš Pelzl, Matyas Tomašík a 9. B triedy Filip Harsányi zúčastnili 25. 1. na okresnom kole olympiády. Úspešnými riešiteľmi sa stali Matúš Pelzl, ktorý obsadil 2. miesto, a Matyas Tomašík sa umiestnil na 9. mieste.

Žiaci 6. ročníka si 14. 2. na hodinách fyziky tvorivo rozvinuli vedomosti o vlastnostiach kvapalín a spojili teóriu s praxou. Cieľom projektu bolo navrhnuť zariadenie, v ktorom možno prezentovať vlastnosti kvapalín – tekutosť, deliteľnosť, vodorovnosť, nestlačiteľnosť,

merateľnosť objemu, tvar a objem kvapalín. Mohli vypracovať prezentáciu na vybranú tému, zhromaždiť údaje, spracovať ich a prezentovať pred triedou. Žiaci pracovali v tímoch a zostrojili modely odmerného valca, zrážkomera, spirometra, rovno-ramenných váh, hydraulického zariadenia, spojených nádob, karteziánskeho potápača a vodováhy.

Každý z nás sa v živote stretol s pojmami mikroskop, vírus, baktéria či bunka. V poslednom období sme dokonca týmito slovami boli doslova atakovaní. Keďže nie každý z nás sa v týchto pojmach vie plne zorientovať, tak sme sa rozhodli vytvoriť nový miniprojekt z biológie, v ktorom sme sa pozreli na zubok tematike mikrobiológie a virológie. Šiestaci boli postavení pred neľahkú úlohu – vybrať si jedno bakteriálne alebo vírusové ochorenie a spracovať o ňom projekt.

Nebolo to však kopírovanie z internetu. Šiestaci sa museli skutočne dobre pripraviť – okrem projektovej časti mali za úlohu pripraviť pre svojich spolužiakov model vírusu alebo baktérie. Neskôr nasledovala azda najťažšia časť – zahrať sa na vedca – predstaviť ochorenie a predstaviť model. S hrdosťou však môžeme povedať, že šiestaci túto úlohu zvládli bravúrne. Vytvorili krásne modely a predstavili nám skutočne fantastické projektové práce. Tento projekt hodnotíme ako výbornú príležitosť dozvedieť sa nielen nové informácie, odhaliť zákutia nepoznaného a v neposlednom rade prekonať seba samého!

Siedmeho februára sa uskutočnilo krajské kolo Technickej olympiády v SOŠ Piešťany. Zúčastnili sa na ňom aj žiaci našej školy **Lýdia Šándorová a Filip Harsányi**, ktorí ako víťazi okresného kola v kategórii A reprezentovali našu školu. Obaja podali vynikajúci výkon v teoretickej časti súťaže. V praktickej časti vyrábali výrobok z dreva podľa zadaného technického nákresu v časovom limite 120 minút. Po vyhodnotení kvality opracovania, dodržania rozmerov a estetickej úrovne výrobku získali cenné body, ktoré im zabezpečili 1. miesto a postup do celoslovenského kola.

V dňoch 7. – 8. 12. sa niektorí žiaci 5. – 8. ročníka zúčastnili na školskom kole matematickej súťaže Pytagoriáda. Úspešnými riešiteľmi sa stali: 5. A – Matúš Pelzl, Samuel Králič, 5. B – Damián Pavel Slamka, 6. r – Richard Ondriš, Marianna Smerigová, Mia Pavlíková, 7. A – Jakub Černý, 7. B – Samuel Fratrič, 8. A – Alex Majgot, Martin Zapletal, 8. B – Romy Opat, Matúš Ševčík, Kristína Mičková.

Do konca školského roka nás ešte čakajú ďalšie súťaže a množstvo aktivít, ktoré budú určite rovnakým obohatením pre našich žiakov a veríme, že sa im v nich bude dariť a pripraví ich na ďalšie úlohy v neskoršom študentskom napredovaní.

Pripravili vedúci zamestnanci MZ, PK, ŠKD, školská psychologička

Víťazi krajskej technickej olympiády sú z Leopoldova.

Žiačku Adelu Piňákovú ocenili architekti

V tomto školskom roku sme sa rozhodli prostredníctvom kreatívneho interaktívneho e-learningového kurzu naučiť našich starších žiakov vnímať architektúru a podnecovať v nich záujem o prostredie, v ktorom žijeme. Témou tohtoročného kurzu boli výnimočné školy. Žiaci dostali možnosť spoznávať zaujímavé diela slovenskej aj svetovej architektúry, ukázali sme im výnimočné riešenia školských budov v Európe aj na Slovensku.

Po absolvovaní kurzu mali za úlohu využiť získané vedomosti, skíbiť ich so svojou fantáziou, vcítiť sa do kože architekta a vytvoriť vlastný návrh výnimočnej školy. Naši žiaci sa tejto kreatívnej činnosti zhostili výborne, viaceré práce sme preto prihlásili do výtvarnej súťaže Deti a architektúra. Z vyše 600 prác na Fakulte architektúry a designu STU v Bratislave odborná porota vybrala 21 prác na ocenenie. Veľmi nás teší, že medzi týmito prácami bolo aj dielo našej žiačky **Adely Piňákovovej**, ktorá dokonca získala Cenu Nadácie SPP.

Ocenením pre víťazov bol dvojdňový pobyt v Bratislave plný neopakovateľných zážitkov. Slávnostné vyhlásenie výsledkov projektu Deti a architektúra, ktoré moderovala Bibiana Ondrejková, bolo spojené s vernisážou víťazných výtvarných diel. Veľmi zaujímavá bola prehliadka novej budovy SND, kde deti sprevádzala riaditeľka činohry Miriam Kičiňová. Druhý deň patrilo prehliadke Bratislavy – spoznali architektonicky najzaujímavejšie budovy mesta i Bratislavský hrad, kam ich priviezol vláčik Blaváčik.

Adelke k úspechu srdečne blahoželáme.

Mgr. Gabriela Zacharová

Žiakom básne prednášal L. Latinák

V stredu 3. mája 2023 sa žiaci druhého stupňa zúčastnili na besede so hercom Lukášom Latinákom. Počas svojho vystúpenia ich Lukáš Latinák vtiahol do sveta literatúry, ku ktorej má ako herec blízko. Originálnym spôsobom zarecitoval a interpretoval mnohé diela slovenských básnikov, a to najmä Jána Kollára, Jána Smreka a nezabudnuteľnú Žltú laliu od Jána Bottu. Všetci prítomní sa spoločne zasmiali aj nad (ne)logikou v klasických rozprávkach ako Červená čiapočka, Janko a Marienka či Kozliatka. Prostredníctvom týchto ukážok sa známemu hercovi podarilo prepojiť minulosť s prítomnosťou a poukázať na poslanstvo, ktoré tieto básne a slovenské ľudové rozprávky v sebe ukrývajú aj pre dnešného príjemcu – osobitne toho detského či mládežníckeho.

Mgr. Mária Sviteková

Hrušky, oskuruše, duby a javory

Mesto spolu s dobrovoľníkmi pripravili na podporu udržateľného života v našom okolí viaceré podujatia. Jedno sa uskutočnilo na prelome marca a apríla a bola ním brigáda, ktorej cieľom bolo vyzbierať odpad, čo za sebou v bezprostrednom okolí zanechali po sebe nezodpovední občania, príp. ho tam zámerne vyviezli. Počas brigády dobrovoľníci vyzbierali asi 720 kilogramov odpadu.

Druhým je obnova zelene v intraviláne aj extraviláne mesta. Na jar sa v najnavštevovanejších častiach mesta rôznymi farbami jarných kvetov, osobitne tulipánov, rozihrali okrasné záhony, ale zeleň sa vynovila aj v niektorých ďalších frekventovaných častiach mesta. Mestskí záhradníci vytvorili predpoklad na to ešte minulý rok, keď sa dali rekonštruovať okrasné záhony. Museli zohľadniť veľa premenných, ako je napríklad slnečnosť stanovišťa, výšku rastlín, čas kvitnutia jednotlivých druhov okrasných rastlín a pod., ale aj vymeniť opotrebovanú a burinami prekorenú pôdu, do novej pôdy zapracovať kompost a do výkopu pribudli kamienky na vylepšenie štruktúry podkladu a pre rastliny priaznivejší vodný režim. Príprava podkladu pre 250 štvorcových metrov výsadbovej plochy trvala viac ako týždeň.

Cieľom bolo vytvoriť celoročne kvitnúce záhony. A tak v nich už v marci kvitli snežienky, po nich narcisy a krokusy, ktoré zasa vystriedali scila sibírska, hyacintovec španielsky, cesnak a tulipány. V apríli začala kvitnúť brunera a srdovka nádherná, tú zasa vystriedal mliečnik, orlíček, pakost, kvitnúť tu budú postupne kosatce, lan, rebríček, myš' chvost, gypsomilka, ľaliovka, ktoré zasa vystriedajú pivoňky, šalvie, agastache, jarmanky, železníky, hosty, veroniky, echinacey, žltušky, astry, rozchodníky, ruže a neskoro na jeseň zasa vretenice, hadovníky, astry, bezklonca a hortenzie. Záhony tak budú po celý rok tešiť okoloidúcich vždy novými a novými druhmi kvetov.

Pribudla aj výsadba asi 65 drevín na miestach, kde si ju pamätajú najmä tí starší – napríklad dosadenie línie nových stromov okolo cesty vedúcej na Štrkovku, ktorú kedysi lemovali agáty. Od tohtoročnej jari tu už rastú hrušky a pre náš región kedysi typické, ale už takmer neznáme oskoruše, pri futbalovom ihrisku zasa jarabiny, na Štúrovej a Hollého ulici esteticky vhodné variety duba a javora. Výsadba drevín a budovanie vodozadržných opatrení v mestách a obciach je jedným z opatrení, ktoré môžu spomaliť klimatické zmeny a vylepšiť mikroklimu miest. Kým strom vyrastie, trvá to roky, je preto najvyšší čas krajinu znovu zazeleniť a pokúsiť sa v nej naštartovať prirodzený kolobeh vody.

J. Hladký

V MESTE SA

KLADÚ OPTICKÉ KÁBLE

V ostatných týždňoch vidieť na viacerých uliciach stavebný ruch. Dôvodom je skutočnosť, že spoločnosť Slovak Telecom sa rozhodla prostredníctvom svojich dodávateľov vybudovať novú sieť optických káblov na báze mikrotrubičkových systémov. Na uliciach sa tak pri hranici pozemkov nehnuteľností pokladajú do vykopaných rýh multirúry a do nich sa zaťufnú zväzky optických vlákien, ktoré sa ukončia pred oplotením pozemkov. Líniová telekomunikačná stavba, ktorá by mala byť ukončená do polovice decembra, sa dotkne všetkých ulíc v meste, vrátane tých nových a nové telekomunikačné káble budú privedené nielen k obytným domom, ale aj polyfunkčným objektom. Po položení siete v celom meste firma začne realizovať montáže práce na sprevádzkovaní siete.

V predchádzajúcich týždňoch a aktuálne sa sieť buduje na Kopaniciach a postupne sa práce presunú do iných lokalít v meste, o čom bude mesto informovať prostredníctvom mestskej aplikácie a inými spôsobmi. Práce sa realizujú po obidvoch stranách ulíc. V lokalitách, kde už je staršia optická sieť, sa pôvodné káble vymenia za

nové. Budovanie novej siete by malo byť v prípade priaznivých podmienok ukončené do polovice decembra. Dodávateľ prác, zvolenská spoločnosť ZYRY Term, pracuje šetrne – napr. v prípade vjazdov sa usiluje neobmedzovať obyvateľov a káblovody sa pokúša klást bez narušenia príjazdov do pivníc a garáží pretláčaním pod povrchom vjazdu. Súčasťou projektu sú spätné úpravy – vyčistenie chodníkov alebo komunikácií, dobetónovanie rozbitých betónových plôch, zhutnenie povrchu, polozenie a úprava dlažby, výsadba zelene alebo výsev trávnikov.

(jh)

NAVŠTÍVILI ZÁHRADNÍKÁRSKU VÝSTAVU

I BRATISLAVSKÝ HRAD

Každý mesiac majú členovia leopoldovskej základnej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých nejaký spoločný program, ktorý ich udržiava v aktívnom živote. V marci mali možnosť prezrieť si Bratislavský hrad. Ako nás informovala predsedníčka Zdenka Karabová, aj keď im počasie neprialo, prehliadku Bratislavského hradu, ktorou ich sprevádzal Peter Cocher, si všetci užili. „Pán Cocher nás prekvapil svojou srdečnosťou, ústretovosťou, upútal

nás svojím odborným výkladom o histórii hradu, ktorú nám porozprával, za čo sme sa mu všetci podakovali. Po prehliadke hradu sme si prezreli zaujímavú výstavu venovanú Miroslavovi Žbirkovi. Jeho život a dielo je zachytené na 28 výstavných paneloch. Mal ešte veľa plánov, ktoré už nestíhol. Nečakane zomrel 10. novembra 2021. Výstavu uzatvára príbeh posledného albumu *Posledné veci*, ktorý vyšiel v roku 2022,“ hovorí Z. Karabová.

V apríli sa 50 členov organizácie zasa vybralo na výlet do Trenčína. Začali komentovanou prehliadkou Trenčianskeho hradu, potom sa presunuli do areálu Expo Center Trenčín (niekdajšie výstavisko Trenčín Mesto módy) na Záhradkársky veltrh. „Počasie nebolo ideálne, trochu nám aj popršalo. Záplava krásnych kvetov a ovocných aj okrasných stromčekov nám však vylepšili náladu. Vypočuli sme si aj prednášky o ovocí bez chémie, absolvovali sme poradňu na pestovanie ovocia, zeleniny, okrasných rastlín a o biologickej ochrane rastlín. Každý si našiel niečo zaujímavé pre seba a zaiste poradí aj svojim známym doma, v Leopoldove,“ pripomenula Z. Karabová. V ďalšom mesiaci sa vybrali na výlet do Nitry, o ktorom si napíšeme nabudúce.

Redakcia časopisu Leopoldov sa zároveň ospravedlňuje ZO SZTP za chybu v minulom čísle časopisu, keď bola fotografia z aktivít SZTP zaradená k článku o aktivitách OZ Šanec.

(maju)

ČAKÁ NÁS TAJOMNÁ NOC SV. JÁNA S K. NÁDASKOU

Svätojánska noc a sviatky letného slnovratu boli pre starých Slovanov jedny z najdôležitejších sviatkov, ktoré boli sprevádzané rôznymi magickými úkonmi. Leopoldovské rodiny si tajomnosť alebo dobrodružnosť zvyknú pripomenúť napríklad počas svätojánskeho pochodu, ktorý so sprievodnými podujatiami organizuje mesto. Tento rok sa organizátori rozhodli podujatie autentizovať a doslova okoreniť prednáškou a besedou s populárnou etnologičkou Katarínou Nádaskou na tému letný slnovrat a Vajano, v ktorej sa isto dozvieme veľa zaujímavostí o príčinách magickosti tohto sviatku i to, ako si ho naši predkovia v dávných časoch pripomínali a v akej podobe sa zachovali podnes. Ak sa nič nezmení, stretnutie s K. Nádaskou sa začne v sobotu na Jána 24. júna v Spolkovej záhrade o 18. hodine a po jeho skončení sa hľadači mágie svätojánskej noci budú môcť vydať na pochod večerným okolím mesta a pevnosti, ktoré sa ukončí v Spolkovej záhrade spoločnou opekačkou. Organizátori účastníkom odporúčajú, aby si nezabudli čelovky alebo baterky a repelenty

(jh)

LEOPOLDOVSKÉHO KAPRA ZÍSKALI DOMÁCI

Na Štrkovke sa 29. apríla uskutočnil 12. ročník rybárskych pretekov družstiev základných škôl Leopoldovský kapor. Na pretekoch sa zúčastnilo 46 mladých zapálených rybárov, ktorí boli rozdelení v dvanástich družstvách. Aktivita rýb bola slabšia kvôli premenlivému počasiu, ale ani to neodradilo mladých pretekárov. Družstvo, ktoré sa na pretekoch umiestnilo ako prvé, si pripísalo 219 bodov. Tvorili ho Patrik Munka, Alex Kleiman, Adam a Tobias Buckovci. Na druhom mieste sa umiestnil kolektív ZŠ s MŠ v Šúrovciach a napokon na treťom mieste sa umiestnili žiaci zo ZŠ sv. Jozefa v Hlohovci. Cenu za najväčší úlovok si odniesol Mrva Dominik, ktorý zdolal kapra s dĺžkou 50 cm. Každý pretekár, ktorý nastúpil do pretekov, dostal pri vyžrebovaní štartovného miesta od našej organizácie malé občerstvenie formou balíčka. Gratulujeme nielen víťazom, ktorí si odniesli hodnotne ceny, ale aj všetkým zúčastneným. Samozrejme,

tešíme sa na stretnutie v ďalšom ročníku. Na záverom by som chcel poďakovať MsO SRZ Hlohovec za krásne preteky, organizačnému tímu za ochotu a čas pomáhať v čase svojho voľna a za ceny pre víťazov firme SPORTS, spol. s r. o.

Filip Šoka

AJ V NAŠOM MESTE SÚ ZAUJÍMAVÉ MIESTA A ĽUDIA

O tom sa mohlo presvedčiť 64 členov OZD Šanec, ktorí 30. marca navštívili Expozíciu histórie väzenstva na Slovensku. Presvedčili sme sa o tom, že to, čo sme iba kde-tu počuli, bola pravda. Dokazovali to aj mnohé vystavené predmety, fotografie, makety. K pamätníku piatim zavraždeným príslušníkom sme položili spomienkový venček. Zaujímavý zážitok najmä pre nás, Leopoldovčanov.

Živá záhrada je neobyčajným miestom s neobyčajnými ľuďmi – manželmi Baľakovými. Ich odborný výklad s púťavou videoprojekciou nás očarili, ale zaujali aj praktické poznatky a ukážky práce s pôdou. Naozaj zaujímavé, veď medzi nami bolo veľa záhradkárov a oni ochotne odpovedali

na mnohé otázky. Manželia nás príjemne prekvapili aj ich prístupom k nám. Vo výrobnej hale nainštalovali „kino“, pripravili stoličky, ohrievače, dokonca nám ponúkli čaj a kávu, poradili... Sme radi, že v Leopoldove žijú takíto ľudia.

Ešte pred tým, 16. marca, sa dvadsať členiek OZD Šanec stretlo v klubovni v mestskej knižnici, aby si porozprávali o tom, čo rady čítajú. Dozvedeli sme sa, že ich záber je naozaj široký, nie sú to len romány pre ženy, ale aj história, cestopisy, literatúra faktu... Potešilo nás, že sme sa bližšie oboznámili aj s knihami našich rodákov – Ivana Szabóa, Juraja Hladkého, Denisy Martinovej. Viaceré členky potvrdili, že ony – babičky – sú tie, ktoré ukazujú svojim vnúčatám krásu knižky. *„Čitateľa máločo tak silno poznačí ako prvá kniha, ktorá si otvorí cestu k jeho srdcu.“* C. R. Zaľ

Anežka Benková

ŠANEC = ŠIANEC

84 členov OZD Šanec Leopoldov sa dozvedelo, že je to tak... Toto a mnoho iného sme počuli na zámku v Hlohovci 28. apríla, veď sme mali vynikajúcich sprievodcov, ktorí nás zahmuli úžasnými zaujímavosťami nielen o zámku a jeho majiteľoch, ale aj o okolí, do ktorého patrí aj Leopoldov a jeho história. Kastelánka Ingrid Vidová nás osobne pohostila kávou či čajom v útulnej zámočekkej kaviarni a jej mama p. Kožíková prekvapila chutnými pagáčikmi...

Nasledovala návšteva planetária, kde sme sa mohli pozerat na našu hviezdnu oblohu „inými očami“. Dlhoročný odborný pracovník sa nám snažil objasniť veľkosť vesmíru i múdrosť našich predkov. Presvedčili sme sa, že svet je veľký, a my len také zrníčko piesku v ňom...

(ab)

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Bielý: **Jaroslav Žišek**

Čierny: **Michal Slamka**

Turnaj: SVK - chT2W 0203

Dátum: 16. 3. 2003

Otvorenie: Anglická hra (A18)

1.c4 e6 2.Jc3 Jf6 3.e4 [3.Jf3 b6 (3. - Sb4 4.Dc2 0-0 5.a3 S:c3 6.D:c3 b6 7.e3 Sb7 8.b4 d6 9.Sb2 Jbd7 10.Se2 De7 11.0-0 Vfc8 12.d4 c5 13.d:c5 b:c5 14.b5 e5 15.a4 De6 Timman vs. Korčňoj, Hilversum 1982) 4.e4 Sb7 5.Sd3 c5 6.0-0 Jc6 7.e5 Jg4 8.Se4 Dc8 9.d3 Jge5 10.J:e5 J:e5 11.f4 Jc6 12.f5 Tal vs. van der Wiel, Moskva 1982] **3. - Jc6** {3. - d5 4.e5 d4 5.e:f6 d:c3 6.b:c3 D:f6 7.Jf3 [7.d4 e5 8.Jf3 e:d4 9.Sg5 De6+ 10.Se2 Se7 (10. - f6 11.J:d4 Df7 12.Sf4 Sc5 13.Jb3 Ja6 14.J:c5 J:c5 15.Se3 Je4 16.Sd3 f5 Salov vs. Jusupov, Madrid 1995) 11.c:d4 S:g5 12.J:g5 De7 13.Dd2 0-0 14.0-0 Jd7 15.Vfe1 Jf6 Christiansen vs. Lein, Philadelphia 1990] 7. - e5 8.Sd3 Sd6 9.0-0 Ja6 10.Sc2 Sg4 11.d4 S:f3 12.D:f3 D:f3 13.g:f3 0-0-0 14.c5 Sf8 15.c6 e:d4 16.c:b7+ Kb8 17.c:d4 Jb4 18.Se4 Jd5 19.Vb1 Jc3 20.Sg5 f6 Chalifman vs. Leitao, New Delhi 2000; 3. - c5 4.e5 Jg8 5.Jf3 Jc6 6.d4 c:d4 7.J:d4 Je5 8.Jdb5 a6 9.Jd6 S:d6 10.D:d6 f6 11.Se3 Je7 12.Sb6 Jf5 13.Dc5 De7 14.D:e7 J:e7 15.f4 J5c6 16.0-0-0 d5 Karpov vs. Ribli, Reggio Emilia 1989/90) **4.d4 Sb4 5.e5 Je4 6.Dc2 J:c3 7.b:c3 Se7 8.Jf3 d6 9.Se3 d5** (9. - d:e5 10.d:e5 0-0 11.Sd3 h6 12.0-0 b6 13.Vad1 De8 14.De2 Sb7 15.c5 f5 16.e:f6 V:f6 17.Se4 Vd8 18.V:d8 D:d8 19.Db5 Da8 20.Vd1 +/-) **10.Sd3 h6 11.c5?!** (11.0-0 0-0 12.a4 b6 13.Vfe1 Ja5 14.c:d5 e:d5 15.Jd2 a6 16.Vab1 Jc6 17.f4 Sg4 18.Sf2 Sh4 19.Jf1 Sc8 20.Je3 S:f2+ 21.D:f2 f6 +/-) **11. - b6 12.0-0** (12.Da4 Sb7 13.0-0 0-0 14.Vab1 Jb8 15.Dc2 Sa6 16.S:a6 J:a6 17.Da4 Dc8 18.c6 Jb8 19.c4 Vd8 20.Vfc1 Da6 =) **12. - 0-0 13.Dd2 h5?!** (Vyrovnanie mohol čierny dosiahnuť po: 13. - f6 14.e:f6 V:f6 15.c:b6 a:b6 16.Sf4 Sd6 17.S:d6 D:d6 18.Sb5 Va3 19.Db2 Je7 20.Vfe1 Sa6 21.S:a6 Va6 22.a4 Jg6 23.Db5 Va5 24.De8+ Kh7 25.Je5 J:e5 26.V:e5 Vc5 27.Ve3 Vc6 =) **14.c:b6 a:b6 15.De2 De8 16.Jg5?! g6 17.Jh3?! Kg7 18.Jf4 Vh8 19.Jh3** (19.Vfd1 Ja5 20.Vab1 Dd8 21.Vb2 Sd7 22.Vdb1 Kg8 23.Jh3 g5 24.f3 f5?! 25.e:f6 S:f6 26.Dd2 g4 27.Jf4 Jc4 28.S:c4 d:c4 29.Vf1 g3 30.h:g3 +/-) **19. - Ja5** Pozri diagram! (19. - Va3 20.Vfc1 Sb7 21.Jf4 Ja5 22.Vd1 Jc4 23.S:c4 d:c4 24.D:c4 Dc6 25.D:c6 S:c6 26.c4 g5 27.Je2 Sb7 +/-) **20.f4? Jc4 21.Vf3** (21.S:c4 d:c4 22.Vf2 Va4 23.Dd2 Sb7 24.f5 e:f5 25.Sg5 S:g5 26.D:g5 Dd8 27.De3 De7 28.Vb1 Vha8 29.Vbb2 Se4 30.Jg5 Sd3 =/+, 22.Jg5 Da4 23.Sf2 Sb7 24.Sh4 Dc6 25.Db2 Va7 26.Vfb1 Vha8 27.Dc2 Dd5 28.Vb2 c5 29.V:b6 S:g5 30.S:g5 c:d4 31.Sf6+ Kg8 32.Vd6 d3 33.Df2 Da5 34.Dd4 Da4 35.Vd8+ Kh7 -/+) **21. - Sa6 22.Jf2 J:e3 23.V:e3** (23.S:a6 Jf5 24.Sb5 Dc8 25.Sc6 Va3 26.Jd1 Db8 27.Je3 J:e3 28.V:e3 Da7 29.Vg3 h4 30.Vf3 Da5 31.Dc2 b5 32.Vb1 V:a2 33.Dd3 b4 34.c:b4 S:b4 35.Vd1 Vb8 -/+) **23. - S:d3 24.D:d3** (24.J:d3 Va3 25.Jc1 c5 26.Dd2 Da4 27.Vd3 Db5 28.d:c5 S:c5+ 29.Kh1 Vha8 30.h3 Dc4 31.Kh2 b5 32.Jb6 Sb6 33.Kf3 h4 -/+) **24. - b5 25.Dd2 c6 26.Jd3 Dd7 27.g3 Va6 28.Kg2 Vha8 29.h3 Da7 30.Ve2 Va3 31.Jb4 c5 32.Jc6 Dc7 33.J:e7 D:e7 34.Db2** (Tiež do prehratej koncovky by viedlo: 34.Vb1 V8a5 35.Vb3 V3a4 36.Db2 c:d4 37.c:d4 h4 38.Vd2 Da7 39.V:b5 V:b5 40.D:b5 V:d4 atď.) **34. - c:d4 35.c:d4 Vd3 36.Vd2** (36.a3 Va4 37.h4 Da7 38.D:b5 D:d4 39.Db2 Vc3 40.Kh2 Dd3 41.Vg2 Va:a3 -/+) **36. - Vaa3?!** (36. - Da3! 37.Kh1 V:d2 38.D:d2 D:g3 39.Dh2 Df3+ 40.Kg1 Va3 41.Vf1 De3+ 42.Kh1 De4+ 43.Dg2 V:h3+ 44.Kg1 Dd3 45.Df2 h4 -+) **37.V:d3 V:d3 38.a4 b:a4 39.V:a4 Dc7 40.Va3 V:a3 41.D:a3 Dc2+ 42.Kf3** (Väčší odpor

mohol biely kľást svojmu súperovi po: 42.Kf1 Dd1+ 43.Kg2 D:d4 44.De7 De4+ 45.Kf2 Df5 46.h4 d4 47.Dc5 De4 48.Dc1 Dd3 49.De1 Dc2+ atď.) **42. - De4+ 43.Kf2 D:d4+ 44.Ke2 De4+ 45.Kd2 Dg2+ 46.Kd1 D:h3 47.De7 Df5 48.Kd2 Kh6 49.Dd8 Kh7 50.De7 g5 51.f:g5 Kg6 0:1**

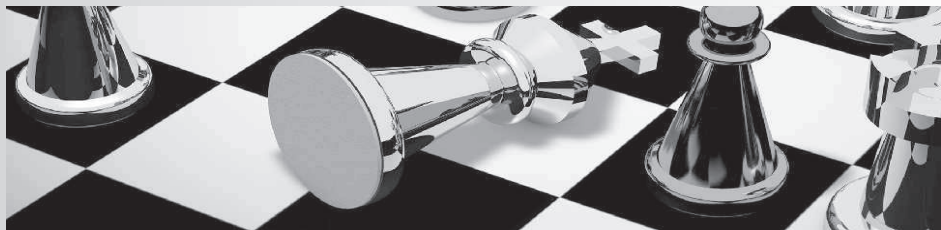
Otvorenie charakteristické svojím prvým ťahom bieleho 1.c4 sa volá anglická hra. Bolo pomenované podľa Angličana H. Stauntona a ďalších anglických majstrov XIX. storočia. Hra často prechádza do dámskeho gambitu, indických hier či holandskej obrany. Nájde sa v nej aj ostrý tzv. Flohrov - Mikenasov variant: 1.c4 Jf6 2.Jc3 e6 3.e4 d5 4.e5 d4 5.e:f6 d:c3

6.b:c3 D:f6 7.Jf3 (7.d4 c5 8.Jf3 c:d4 9.Sg5 Df5 10.c:d4 Sb4+ 11.Sd2 Da5 12.Sd3 Jc6 13.Vb1 0-0 14.Se4 S:d2+ 15.D:d2 Dc7 Vrbica vs. Vyparina, 2.liga, kor. p., 4. MSR dr. 2000) 7. - e5 8.Sd3 Sd6 9.0-0 Ja6 10.Sc2 Sg4 11.d4 S:f3 12.D:f3 D:f3 13.g:f3 0-0-0 14.c5 Sf8 15.c6 e:d4 16.c:b7+ Kb8 17.c:d4 Jb4 18.Se4 Jd5 19.Vb1 Jc3 20.Sg5 f6 ako sa stalo v dueli Chalífman vs. Leitao, New Delhi 2000. Čierny má v prvom ťahu veľký výber odpovedí: 1. - Jf6, 1. - e6, 1. - e5, 1. - c5, 1. - c6, 1. - f5, 1. - g6 atď. Jednu z nich si zvolil Michal. V 3. ťahu mohol hrať aj c5 alebo d5. Po nesprávnom 11.c5 začal biely strácať výhodu. Po 13.Dd2 postrašil svojho súpera bránim pešiaka h6 strelcom, a preto nasledovalo 13. - h5, hoci vyrovnanie mohol dosiahnuť po: 13. - f6 14.e:f6 V:f6 15.c:b6 a:b6 16.Sf4 Sd6 17.S:d6 D:d6 18.Sb5 Va3 19.Db2 Je7 20.Vfe1 Sa6 21.S:a6 V:a6 22.a4 Jg6 23.Db5 Va5 24.De8+ Kh7 25.Je5 J:e5 26.V:e5 Vc5 27.Ve3 Vc6 atď. Biely zbytočne strácal čas v otvorení poskakovaním svojho jazdca: 16.Jf3 - g5 - h3 - f4 □ □ - h3. Situáciu na šachovnici mohol mať pod kontrolou po správnom: 16.Jh4! S:h4 17.D:h5 S:f2+ 18.V:f2 f5 19.D:e8 V:e8 20.Sb5 Sd7 21.Vb1 Kf7 22.c4 d:c4 23.S:c4 Je7 24.Vc1 Vh8 25.Sg5 Va7 26.Sb3 Sb5 27.Vc3 Sd7 s malou výhodou, ale pravdepodobnou remízou aj po: 16.a4 f6 17.Sf4 f5 18.Sg5 Dg6 19.S:e7 J:e7 20.Sb5 Dh6 21.Db2 Jg6 22.Db4 h4 23.a5 b:a5 24.V:a5 c5 25.Da3 V:a5 26.D:a5 h3 27.g3 Dh5 28.Se2 Jh4 29.J:h4 D:e2 30.Jg6 c:d4. Rovnováhu mohol udržať ešte aj v 20. ťahu, ak by nebol uzatvoril uhlopriečku svojmu čiernopoľnému strelcovi: 20.Sg5 S:g5 21.J:g5 De7 22.h4 Sd7 23.Vfb1 Vhf8 24.Vb2 Jc6 25.Ve1 Va3 26.Dc2 Sc8 27.Ve3 Sa6 28.S:a6 V:a6 29.Vf3 Dd7 30.De2 Va3 31.Vc2 Je7 32.c4 V:f3 33.D:f3 d:c4 34.V:c4 Jd5 35.a4 Va8 atď.

Voľbou nesprávnej stratégie a taktiky postupne stratil J. Žišek malú výhodu z otvorenia, keď iniciatívu postupne prenechal svojmu súperovi, ktorý ju nakoniec dokázal premeniť na víťazstvo. Elektrotechnický inžinier Michal Slamka z Dlhej ulice patrí medzi vášnivých šachistov v našom malom meste. Ak mu rodinné a pracovné povinnosti dovoľia, tak sa kráľovskej hre venuje súťažne alebo si zahrá šach cez šachový portál, kde si nájde seba primeraného súpera.

((GK))

Šachové okienko

Šach je magická hra, ktorá priťahuje ľudí bez rozdielu veku, pohlavia i povolania. Medzi kompozičnými šachistami nájdeme inžinierov, lekárov, úradníkov, robotníkov, poľnohospodárov, ale aj učiteľov. Jedným z nich bol **Jozef Sklenár** (* 26. 12. 1942 - 28. 7. 2007), rodený Piešťanec. V meste barlolamača sa nielen narodil, ale aj žil a nakoniec tiež umrel. Pochovaný je na miestnom cintoríne. Pracoval ako pedagóg na základnej škole, kde viedol šachový krúžok a vychoval niekoľko priaznivcov kráľovskej hry vrátane kompozičného šachu. Koncom decembra uplynulo 80 rokov od jeho narodenia. Pri tejto príležitosti chceme pripomenúť túto nenápadnú osobnosť z kúpeľného mesta, ktorá sa nezmazateľne zapísala do histórie slovenskej šachovej kompozície. Hoci už 15 rokov nie je medzi nami, tak mu venujeme tichú spomienku aspoň v leopoldovskom dvojmesačníku, keď malé mesto Leopoldov je vzdialené necelých 20 kilometrov od miesta jeho stáleho odpočinku. Viacero rokov sa intenzívne venoval nielen riešeniu, ale i skladaniu šachových skladieb, ktoré uverejňoval najmä v rubrikách troch slovenských denníkov: Pravda (13), Hlas ľudu (4), Smena (2), ale aj v zahraničí: Československý šach, Šachové umění, Zpravodaj Kotva, Schweizerische Arbeiter - Schachzeitung, Chess Life, The Problemist, Schach - Echo, Probleemblad. Niekedy v sedemdesiatych rokoch XX. storočia táto jeho záľuba ochabla, takže informácie o počte uverejnených skladieb a ich prípadnom vyznamenaní, ktoré nájdeme v publikácii *Kompozičný šach na Slovensku* (Šport Bratislava 1984) od B. Formánka, môžeme považovať buď za konečné alebo len veľmi málo odlišné od skutočnosti. Svoju prvotinu uverejnil ešte r. 1964 ako študent v šachovej rubrike denníka *Smena*. Celkovo uverejnil viacej ako sto šachových skladieb (prevládali dvojťažky) rôzneho žánru. Medzi nimi bolo aj veľa mnohotažiek, čo sú skladby, kde je počet ťahov väčší ako tri. Horná hranica nie je obmedzená. V turnajoch získal minimálne sedem vyznamenaní. V pozícii zobrazenej na diagrame je tematickým pokusom: 1.Jbd2+ Ke5 2.Jc4+? Ke4 3.Jfd2 mat, ale s vyvrátením 2. - Ke6! Preto biely musí znemožniť únik čiernemu kráľovi na pole e6. Biely začne a dá mat najneskôr 10. ťahom!

Aspoň v notácii uvádzame jeho päťtažku, ktorá v dvojročnej súťaži šachovej rubriky Pravdy 1969 - 1970 získala 4. čestné uznanie: b. - Kf7 Ve1 Sf3 Pc6 c7 d2 (6), č. - Kh1 Dh2 Vg2 Sg1 Pd6 e2 g3 h3 (8). Biely začne a dá mat najneskôr 5. ťahom! Skladba má dve riešenia: **I. 1.c8S** d5 2.Sa6 d4 3.Sa:e2 d3 4.Sf1 Sg1 ľub. 5.S1:g2 mat, **II. 1.c8J** d5 2.Jd6 d4 3.Sd5 d3 4.Je4 Vf2+ 5.J:f2 mat. V prvých troch ťahoch môže čierny hýbať len svojím voľným pešikom; vo štvrtom mu biely odviaže figúru a následne dá mat svojou premenenou figúrou. Ludová skladba, ktorá pobaví, ale neunaví.

Pripájame ešte dvojťažku v štýle tzv. anglickej školy (úlohová škola XIX. storočia zdôrazňujúca členenie kombinácie na varianty, pestrosť motívov a presnosť riešenia),

ktorá bola uverejnená v Pravde 16. 5. 1969: b.: Kg4 Df5 Ve1 Sc6 Jc1 Jh6 Pb4 e6 g2 (9), č.: Kd4 Sf4 Jb7 Jd6 Pc4 e7 g3 (7). Biely začne a dá mat 2. tahom! Riešenie: **1.Ve3!** tempo, 1. - K:e3, Sf4 ľub., S:e3, Jb7 ľub., Jd6 ľub., J:f5, c3 2.D:f4, De5, Je2, Dc5, De4, J:f5, Dd3 mat. Tempovka je skladba, v ktorej sa po úvodníku dostáva čierny do nevyhody z tahu. Musí ťahať, a preto dostane mat.

Ak sa pozrieme do histórie kompozičného šachu v známom kúpeľnom meste, tak zistíme, že v štyridsiatych rokoch XX. storočia žil v Piešťanoch významný skladateľ **Robert Sachsel**, o ktorom stručnú zmienku nájdeme v spomínanej publikácii *Kompozičný šach na Slovensku*. Podarilo sa nám na viac zistiť, že uverejnil min. 38 skladieb (všetko dvojťažky: roky 1935 - 1942) v šachových rubrikách: Chess, Die Schwalbe, La Stratégie, Wiener Schach - Zeitung, Slovenský magazín, Das Rätsel, Skakbladet, Schackvärlden, Tidskrift for Schack. Potom môžeme smelo napísať, že Jozef Sklenár bol jeho dôstojným nasledovníkom alebo ho aj prekonal, keď sa práve v tom období narodil. Kto prevezme v Piešťanoch po ňom štafetový kolík a ďalej s ním pobeží? ... Pri tejto spomienke na šachového skladateľa nám nedá pripomenúť si aj iné dve významné šachové udalosti, ktoré sa odohrali v XX. storočí v meste barlolamača, keď uplynulo 100 a 90 rokov od konania dvoch medzinárodných šachových turnajov s účasťou najlepších šachistov z celého sveta, ktorých organizátorom bol vtedajší riaditeľ kúpeľov Ľudovít Winter (* 1. 11. 1870 - 15. 9. 1968), ktorý patril nielen medzi šachových nadšencov, ale poznal aj silu reklamy na prítiahnutie kúpeľných hostí.

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 20. júna 2023. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 67 bol vyžrebovaný Ján Jurčo z Važca. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 67 (Bušík): 1.Sb2? hrozí 2.D:f6 mat, 1. - Jd2+ 2.D:d2 Kf7 3.Dd7 mat, 1. - Jd4 2.Dg3+ Kf7 3.Dc7 mat, vyvrátenie 1. - Kf7! **1.Db2!** tempo, 1. - Jf3 ľub. 2.Db7+ Vf7 3.Sb2 mat, 1. - Jd2+ 2.S:d2 Kf7 3.Db7 mat, 1. - Jd4 2.Dg2+ Kf7 3.Db7 mat, 2. - Vg6 3.D:g6 mat, 1. - Je5+ 2.D:e5 Kf7 3.Dc7 mat , 1. - Jg5 2.S:g5 h:g5 3.V.h7 mat. V porovnaní riešenia so zvodnosťou vznikla zámena dvoch hier.

(GK)

Skladba č. 68

Jozef Sklenár

Pravda 22. 12. 1970

Mat 10. tahom (5 - 11)

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 37. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Kusá, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Nepredajné. Náklad: 800 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: máj 2023

BEH MESTOM LEOPOLDOV

sobota
3. jún 2023

www.behmestomleopoldov.sk

11. ročník

PROGRAM

- **09.30 h Otvorenie 11. ročníka behu**
- **09.35 h Beh detí predškolského veku**
  - 09.35 h Deti narodené v roku 2019 a mladšie (100 m)
  - 09.40 h Deti narodené v roku 2018 (100 m)
  - 09.45 h Deti narodené v roku 2017 (100 m)
- **09.50 h Beh žiakov školského veku**
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2016 (300 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2015 (300 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2014 (300 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2013 (400 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2012 (400 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2010 – 2011 (600 m)
  - žiaci a žiačky narodení v roku 2008 – 2009 (900 m)
- **11.15 h Vyhodnotenie detských kategórií**
- **11.45 h Hlavný beh (5 800 m)**
  - ženy do 30 rokov (narodené v roku 1993 a mladšie)
  - ženy nad 30 rokov (narodené v roku 1992 a staršie)
  - muži do 39 rokov (narodení v roku 1984 a mladší)
  - muži 40 – 49 rokov (narodení v rokoch 1974 – 1983)
  - muži 50 – 59 rokov (narodení v rokoch 1964 – 1973)
  - muži 60 rokov a starší (narodení v roku 1963 a starší)
- **13.00 h Predpokladané vyhodnotenie kategórií dospelých a leopoldovskej športovej výzvy Mesto mreží beží.**

Prezentácia: od 08.00 h pri bráne do športového areálu MTK Leopoldov.

Štartujú pretekári, ktorí sa prihlásia 15 minút pred štartom každej kategórie alebo elektronicky na www.behmestomleopoldov.sk.

Traf: asfaltový povrch (dospelí pretekári), tráva (deti).

Štartovné: deti zadarmo, dospelí dobrovoľné, (občerstvenie pre všetkých pretekárov, sladkosť a diplom pre deti).

Ceny:

1. - 3. miesto (muži, ženy) diplom, medaila, 30 €, 20 €, 10 € v každej kategórii.

1. - 3. miesto (deti): diplom, medaila, cena.

Absolútny víťaz (20 eur), absolútna víťazka (20 eur).

Najrýchlejšia Leopoldovčanka, najrýchlejší Leopoldovčan.

Pretekári štartujú na vlastné nebezpečenstvo. Usporiadateľ nezodpovedá za škody počas pretekov. Deti – iba v sprievode rodiča alebo dospelých osôb.